Универзитет у Београду
Филолошки факултет

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I. ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Орган који је именовао Комисију:

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 128 Закона о Високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета донело је одлуку којом смо изабрани у Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је **Сања Коларевић** пријавила под насловом ***Систем глаголских префикса са просторним значењем у руском језику у поређењу са српским***

.

2. Састав Комисије:

Др Предраг Пипер, редовни професор за научну област русистика; датум избора у звање редовног професора: 7. 12. 1991; у пензији од 1. октобра 2018. године.

Др Биљана Марић, доцент Филолошког факултета у Београду, Катедра за славистику. Ужа научна област: Руски језик. Датум избора у звање: 1.11.2011.

Др Марина Николић, ванредни професор Филозофског факултета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Ужа научна област: Српски језик. Датум избора у звање: 5. 3. 2019.

II. БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Сања Коларевић рођена је 1990. године у Београду. Основне академске студије завршила је на Филолошком факултету у Београду на Катедри за славистику (Група за руски језик и књижевност). На истом факултету 2014. године одбранила је мастер рад на тему *Атрибутивна и атрибутивно-предикативна посесивност у руском и српском језику*. Тренутно је на докторским студијама на Филолошком факултету у Београду. Ради на Војној академији у Београду. Поља научног интересовања: когнитивна лингвистика, лингвокултурологија, синтакса.

III. БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Коларевић, Сања. Анализа вербалних асоцијација лексема *леп* и *ружан* у српском и њихових еквивалената у руском језику. – In: Савремена проучавања језика и књижевности, година IX, књига 1 – Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, стр.121–126, 2018.

Коларевић, Сања. Лексеме *леви* и *десни* у асоцијативним речницима српског и руског језика. – In: Славистика. Књига XXI. – Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 190–197, 2017.

Коларевич, Саня. Анализ вербальных ассоциаций наречей близко и ближе в русском и близу и ближе в сербском языках. – In: Studia Philologica том 36. Велико Търново стр. 233– 240, 2017.

Коларевић, Сања. Лексеме белый и черный у руским вербалним асоцијацијама у поређењу са српским. – In: Славистика. Књига XX. – Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 264–270, 2016.

Коларевић, Сања. Атрибутивна и атрибутивно-предикативна посесивност у руском и српском језику. – In: Славистика. Књига XIX. – Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 187–193, 2015.

IV. ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у биографију и библиографију кандидата, Комисија закључује да Сања Коларевић испуњава услове за израду докторске дисертације.

V. ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложен др Предраг Пипер, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, Катедра за славистику, у пензији.

Библиографија ментора са најмање пет јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

Обележавање просторних односа предлошко-падежним конструкцијама у савременом руском и савременом српскохрватском књижевном језику // Прилози проучавању језика (Нови Сад). – 13/14 (1977–1978), 1–51.

Локалистская теория падежей и функциональная грамматика русского языка как иностраннного // *Русский язык за рубежом* (Москва). – 6 (1986), 79–83.

О семантичкој основи поређења сродних језика // *Семинар за македонски јазик, литература и култура* : *научна дискусија* (Скопје). – 13 (1987), 49–56.

Language in space and space in Language // *Yugoslav General Linguistics* / selected, edited, and introduced by Milorad Radovanović. – Amsterdam : John Benjamins, 1988. – 241–263.

Tertium comparationis u konfrontativnim i tipološkim opisima slovenskih jezika // *IV simpozijum Kontrastivna jezička istraživanja : Novi Sad, 8. i 9. decembar 1989 : zbornik radova*. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 1991. – Str. 15–23.

Хронотоп текста као функционално–семантичка категорија српскохрватског језика : проблеми моделирања // *Научни састанак слависта у Вукове дане*. – 20, 2 (1991), 23–31.

О српским и руским политичким метафорама просторних односа // *Славистика*. – ISSN 1450–5061. – 1 (1997), 21–30.

В трехмерном пространстве языкознания : и за его пределами // *Язык и культура : факты и ценности : в честь академика Ю. С. Степанова*. – Москва, 2001. – Стр. 120–128.

О реченицама са спацијалном клаузом у српском језику / Јужнословенски филолог : посвећен академику Ирени Грицкат. ISSN 0350–185X. 66 (2010) 387–406.

Jezik i prostor. – 2. dopunjeno izd. – Zemun : Biblioteka XX vek ; Beograd: Čigoja štampa, 1997. – 220 str. ; 17 cm. – (Biblioteka XX vek ; 91)

Категоријални комплекс локализације. // У књ.: *Синтакса савременога српског језика : проста реченица* / Предраг Пипер, Ивана Антонић, Владислава Ружић, Срето Танасић, Људмила Поповић; у редакцији академика Милке Ивић. – Нови Сад: Матица српска; Београд: Београдска књига, Институт за српски језик, 2005. – Стр. 771-830.

Граматика руског језика : *у поређењу са српском*. – Треће издање. – Београд : Завет, 2012. – 340 стр.

Српски језик. – У књ.: В. Малцијева, З. Тополињска, М. Ђукановић, П.Пипер, *Јужнословенски језици : граматичке структуре и функције* / у редакцији Предрага Пипера. – Београд : Београдска књига, 2009. – Стр. 381-534.

Лингвистичка русистика: студије и чланци. – Београд: Филолошки факуалтет, 2012. – 588 стр.

Нормативна граматика српског језика / П. Пипер, И. Клајн. – Нови Сад: Матица српска, 2013.

Комисија сматра да проф. др Предраг Пипер испуњава услове за ментора предложене докторске дисертације.

VI. ОЦЕНА О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. Оцена формулације назива тезе (наслова):

Будући да ће се Сања Коларевић у својој докторској дисертацији бавити контрастивном анализом система префикса са просторним значењем у дата два савремена словенска књижевна језика, може се констатовати да је предложени наслов тезе: *Систем глаголских префикса са просторним значењем у руском језику у поређењу са српским* прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Оцена предмета (проблема) истраживања:

Предмет дисертације *Систем глаголских префикса са просторним значењем у руском језику у поређењу са српским* припада актуелној проблемској области у савременој лингвистичкој русистици и славистици јер је семантичка категорија простора данас међу највише проучаваним семантичким категоријама у словенским језицима.

Тако замишљена дисертација одликовала би се и иновативношћу пошто до сада није било слично замишљеног истраживања о просторним префиксима ни у науци о руском језику ни у науци о српском језику, будући да би се у планираној дисетацији разматрао и систем у целини и функционалне специфичности појединих чланова тог система.

Дисертација *Систем глаголских префикса са просторним значењем у руском језику у поређењу са српским* имала би научно релевантан предмет јер се префикси са просторним значењем одликују развијеношћу системских односа, високом фреквентношћу употребе и јаким метафоричким потенцијалом, због чега је изучавање префиксалних подсистема са другим категоријалним значењима условљено степеном изучености префикса са просторним значењем.

3. Библиографија прелиминарних истраживања:

Колегиница Сања Коларевић приложила је следећи прелиминарни списак литературе из области предмета дисертације коју предлаже:

Адамовић, М. (2012). Просторна значења придева верхний/горњи – нижний/доњи у руском и српском језику. (В. Белакопић-Шкунца, Ed.) *VII Међународни симпозијум Достигнућа и перспективе конфронтационог проучавања руског и других језика* , 205–213.

Адамовић, М. (2017). *Придеви са просторним значењем у савременом руском књижевном језику у поређењу са српским*. (докторска дисертација). Београд.

Апресян, Ю. Д. (1995). *Избранные труды. Лексическая семантика* (изд. 2-е). Москва: Языки русской культуры.

Арутюнова, Н. Д. (2012). *Человек о языке - язык о человеке. Сборник статей памяти академика Н. Ю. Шведовой.* (М. Ляпон, Ред.) Москва: Издательский центр „Азбуковник“.

Ашић, Т., & Веран, С. (2008). О предлозима испред и пред у српском језику. (М. Радовановић, & П. Пипер, Eds.) *Семантичка проучавања српског језика, зборник радова* , 129–160.

Белошапкова, В. А. (1989). *Современный русский язык.* Москва: Высшая школа.

Блажев, Б. (1975). *Употребление конструкций направления и места в современном русском языке.* София: Народна просвета.

Блажев, Б. (1988). *Употребление конструкций направления и места в современном русском языке* (изд. второе). София: Народна просвета.

Бондаренко, В. С. (1954). Пространственные отношения, выражаемые с помощью предлогов. *Учен. зап. Моск. гор. пед. ин-та им. В.П. Потемкина т. 33, вып. 3* .

Бошков, Д. (1981). Придевска негација префиксима (НЕ-, А-, ДИС-, БЕЗ-). *Наш језик XXV/1–2* , 63–67.

Бугарски, Р. (1969). *Предлози over, under, above и below.* Београд: Филолошки факултет.

Буланин, Л. Л. (1976). *Трудные вопросы морфологии.* Москва: Просвящение.

Бюлер, К. (1993). *Теория языка.* Москва: Прогресс.

Виноградов, В. В. (1953). Основные типы лексических значений слова. *Вопросы языкознания 5* , 3–29.

Виноградов, В. В. (1972). *Русский язык.* Москва: Высшая школа.

Владимирский, Е. Ю. (1979). Выражение пространственных отношений. *Русский язык за рубежом, номер 1* , 27-33.

Владимирский, Е. Ю. (1963). К изучению предложно-падежных конструкций с пространственным значением. *Вопросы теории и методики преподавания русского языка иностранцам* , 34-48.

Владимирский, Е. Ю. (1967). Предлоги при географических названиях. *Русский язык за рубежом, номер 2* , 68-71.

Владимирский, Е. Ю. (1972). *Система предложно-падежных конструкций с пространственным значением в современном русском языке.* Москва: Автореферат дис. на соискание ученой степени кандидата филогических наук.

Всеволодова, М. В., & Владимирский, Е. Ю. (1982). *Способы выражения пространственных отношений в современном русском языке.* Москва: Русский язык.
Гак, В. Г. (1977). *Сопоставительная лексикология (на материале французского и русского языков).* Москва: Международные отношения.
Гак, В. Г. (1996). Функционально-семантическое поле предикатов локализации. (А. Бондарко, Ред.) *Теория функциональной грамматики. Локативность. Бытийность. Посессивность. Обусловленность* , 6-26.
Гак, В. Г. (1998). *Языковые преобразования.* Москва: Школа „Языки русской культуры“.
Гортан-Премк, Д. (1994). Типови и врсте речи. *Јужнословенски филолог L* , 117–128.
Дерганц, А. (1978). Глагольная приставка по- в словенском и русском языках. *II Международный симпозиум на тему сопоставительное описание и изучение русского и других языков: Тезисы докладов и сообщений* , 22-24.
Драгићевић, Р. (2007). *Лексикологија српског језика.* Београд: Завод за уџбенике.
Дреновац, Ј. (1965). Употреба предлога. *Савремено образовање 2-3* , 56-62.
Ђорђевић, В. *Видски парњаци у српском језику (имперфективни глагол : перфективни глагол изведен префиксима* за-, из-, на-, о-, по-, с- *и* у-*).* Докторска дисертација. - Београд: Филолошки факултет.
Ивић, М. (1982). О неким принципима глаголске префиксације у словенским језицима. *Јужнословенски филолог XXXVIII* , 51-61.
Ивић, М. (2001). Приказ: Talmy, L. Towards a Cognitive Semantics, Cambrdge, MIT Press, 2000. *Јужнословенски филолог 57* , 83-86.
Кибрик, А. Е. (1970). *К типологии пространственных значений (на материале падженых систем дагестанских языков).* Москва: Язык и человек.
Кликовац, Д. (2004). *Метафоре у мишљењу и језику.* Београд: XX век, Чигоја штампа.
Кликовац, Д. (2000). *Семантика предлога.* Београд : Филолошки факултет.
Коробейникова, В. А. (2002). Об антонимичности словообразовательных гнезд. *Предложение и слово (межвузовский зборник научных трудов)* , 431–434.
Косановић, М. М. (1986). Ка питању одређивања граница између творбе речи и облика код префиксалних глагола у руском и пољском језику. *III симпозијум "Контрастивна језичка истраживања", Нови Сад, 6. и 7. децембар 1985: Зборник радова* , 229–236.
Косановић, М. М. (1990). Префиксални глаголи француског порекла у руском, пољском и српскохрватском језику. *IV симпозијум "Контрастивна језичка истраживања", Нови Сад, 8. и 9. децембар 1989: Зборник радова* , 125–129.
Кронгауз, М. А. (2017). *Приставки и глаголы в русском языке. Семантическая грамматика.* Москва: Книга по Требованию.
Кронгауз, М. А. (2001). Семантическая типология: пространство и время. (Т. Е. Янко, Ред.) *Язык и культура: факты и ценности: в честь академика С. Степанова, отв. ред. Е. С. Кубрякова* , 325–333.
Лакофф, Д., & Джонсон, М. (2004). *Метафоры, которыми мы живем.* Москва: Едиториал УРСС.

Ломпар, В. (2006). *Врсте речи и граматичка пракса: од Вука до данас.* Београд: Друштво за српски језик и књижевности Србије.
Малџијева, В., Тополињска, З., Ђукановић, М., & Пипер, П. (2009). *Јужнословенски језици: граматичке структуре и функције.* Београд: Београдска књига.
Марић, Б. (2012). *Синтаксичка деривација: у савременом руском књижевном језику у поређењу са српским.* Београд: Филолошки факултет.
Мароевич, Р. (2001). *Русская грамматика.* Белград: Филологический факультет Белградского университета.
Маслова, В. А. (2011). *Введение в коднитивную лингвистику, учебное пособие для филологов* (изд. пятое). Москва: Флинт, Наука .
Матијашевић, Ј. (1985). О природи префикса код глагола кретања у руском и српскохрватском језику. *Научни састанак слависта у Вукове дане 14/2* , 139-147.
Матијашевић, Ј. (2000). Префиксација и двовидност глагола. *Јужнословенски филолог књ. 56, св. 1-2* , 655–663.
Меденица, Л. (2012). Контрастивни опис незаменичких прилога са просторним значањем у руском и српском језику. *Славистика. Књига XVI* , 168 – 174.
Меденица, Л. (2013). Локальное наречие мимо в русском языке и его эквиваленты в сербском языке. *Проблемы концептуализации действительности и моделирования языковой картины мира, выпуск 6* , 264-269.
Меденица, Л. (2014). *Незаменички прилози са просторним значењем у савременом руском и српском језику.* (докторска дисертација). Београд.
Меденица, Л. (2013). Незаменички прилози са простоним значењем у руском и српском језику (оријентир је одређен левом и левом/десном страном локализатора). *Славистика, књига XVII* , 308-313.
Меденица, Л. (2012). Просторна локализација незаменичким прилозима у руском и српском језику. *Зборник Матице српске за славистику 81* , 217-228.
Митринович, В. (1994). Функционирование глаголов движения с приставками "до и при" в русском языке в сопоставлении с эквивалентными приставочными глаголами в польском и сербо-хорватском языках. *Славяноведение* , 41-49.
Митринович, В. (1990). Функционирование глаголов движения с приставками до- и при- в русском языке в сопоставлении с эквивалентными приставочными глаголами в польском и сербскохорватском языках. *VII международный конгресс преподавателей русского языка и литературы: Тезисы ладов и сообщений: 1* .
Музалевски, А. (1979). Класификација глагола у руском језику. *Зборник радова института страних језика и књижевности* , 13-37.
Музалевски, А. (1965). *О глаголима и глаголским облицима.* Нови Сад.
Николова, А. (1997). *Функциональная грамматика: выражение пространственных отношений в русском языке (на фоне болгарского).* Шумен.
Павловић, С. (2004). Просторни прилози у старосрпским повељама и писмима. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, бр. 1-2* , 215 – 232.
Падучева, Е. В. (2004). *Динамические модели в семантике лексики.* Москва: Языки славянской культуры.
Панков, Ф. И. (2010). Функционально-семантическая категория адвербиальной локативности и система значений пространственных наречий (фрагмент лингводидактической модели русской грамматики). *Вестник Московского университета* , 7 – 31.

Пете, И. (1973). *Способы выражения пространственных отношений в русском языке в зеркале венгерского языка.* Szeged : Dissertationes slavical.
Пипер, П. (1991). Tertium comparationis у конфронтативним и типолошким описима словенских језика. *IV simpozijum Kontrastivna jezička istraživanja: Novi Sad, 8. i 9* , 15-23.
Пипер, П. (1978). Заменички прилози са значењем места и правца у руском, пољском и српскохрватском језику. *Зборник за филологију и лингвистику* , 63-82.
Пипер, П. (1982). *Заменички прилози у руском, пољском и српскохрватском језику.* (докторска дисертација). Нови Сад.
Пипер, П. (2006). О когнитивнолингвистичким и сродно усмереним проучавањима српског језика. (П. Пипер, Ed.) *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика* , 9 -46.
Пипер, П. (1977-1978). Обележавање просторних односа предлошко-падежним конструкцијама у савременом руском и савременом српскохрватском књижевном језику. *Прилози проучавању језика 13–14* , 1–51.
Пипер, П. (1990). Хронотоп текста као функционално-семантичка категорија српскохрватског језика. *Научни састанак слависта у Вукове дане 20/2* , 23–31.
Пипер, П., & др. (2005). *Синтакса савременога српског језика: проста реченица.* (М. Ивић, Ed.) Београд, Нови Сад: Институт за српски језик САНУ, Београдска књига; Матица српска.
Пипер, П., & Клајн, И. (2013). *Нормативна граматика српског језика.* Нови Сад: Матица српска.
Пипер, П. (2005). *Граматика руског језика.* Београд: Завет.
Попова, З. Д., & Стернин, И. А. (2010). *Когнитивная лингвистика.* Москва: АСТ, Восток-Запад.
Поповић, Љ. (2008). *Језичка слика стварности. Когнитивни аспект. Констрастивне анализе.* Београд: Филолошки факултет.
Поповић, Љ. (2006). Прототип и стереотип у концептуализацији естетског у српском и другим словенским језицима. (П. Пипер, Ed.) *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика* , 175-210.
Попович, Л. (2003). Семантическая структура метатекстуального хронотопа. *Зборник Матице српске за славистику 63* , 177–200.
Радић-Бојанић, Б. (2007). Појмовник когнитивне семантике и граматике. *Прилози проучавању језика 38* , 187-198.
Радовић-Тешић, М. (2002). *Именице с префиксима у српском језику.* Београд: Институт за српски језик САНУ.
Расулић, К. (2006). Тако близу, а тако далеко: о метафоричкој концепруализацији заснованој на појмовима БЛИЗУ и ДАЛЕКО. (П. Пипер, Ed.) *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика* , 231-260.
Рахилина, Е. В. (2010). *Когнитивный анализ предметных имен: семантика и сочетаемость.* Москва: Издательский центр „Азбуковник“.
Рахилина, Е. В. (1996). Локативность и вопрос. (А. Бондарко, Ред.) *Теория функциональной грамматики. Локативность. Бытийность. Поссесивность. Обусловленность* , 27-51.

Рахилина, Е. В. (2010). Основные идеи когнитивной семантики. (А. К. Кибрика, Ред.) *Современная американская лингвистика: фундаментальные направления* , 370-389.
Ристић, С., & Радић-Дугоњић, М. (1999). *Реч. Смисао. Сазнање.* Београд: Филолошки факултет Београдског универзитета.
Селиверстова, О. Н. (2004). *Труды по семантике.* Москва: Языки славянской культуры.
Скребцова, Т. Г. (2011). *Когнитивная лингвистика: курс лекций.* СПб: Филологический факуильтет СПбГУ.
Станковић, Б. (2010). *Славистика, русистика, србистика.* Београд: Чигоја штампа.
Стевановић, М. (1986). *Савремени српскохрватски језик 1-2* (5 ed.). Београд: Научно дело.
Топоров, В. Н. (1983). Пространство и текст. (Т. В. Цивьян, Ред.) *Текст: семантика и структура, (сборник работ)* , 227–284.
Ченки, А. (2010). Семантика в когнитивной лингвистике. (А. К. Кибрика, Ред.) *Современная американская лингвистика: фундаментальные направления* , 340-369.
Чутура, И. (2012). Статичка просторна локализација у изразима са пренесеним значењем. (М. Јањић, & И. Чутура, Eds.) *Простор, време, друштво – сусрети у језику, зборник радова* , 169–182.
Шведова, Н. Ю., & Лопатин, В. В. (1990). *Русская грамматика.* Москва: Русский язык.
Шеремет, Т. (1975). Глаголы движения в современном русском языке. *Зборник за филологију и лингвистику XVIII/2* , 31-59.
Шерер, В. (1979). О выражении пространственных отношений в кетском языке. *Вопросы языкознания, номер 5* , 103-108.
Яковлева, Е. С. (1994). *Фрагменты русской языковой картины мира (модели пространства, времени и восприятия).* Москва: Издательство „Гнозис“.
Янда, Л. (2012). Русские приставки как система глагольных классификаторов. *Вопросы языкознания, издательство Академиии наук России* , 3-46.

Alaburić, J. (1986). Uloga prefiksa u označavanju pravca kretanja u ruskom i srpskohrvatskom jeziku. *III simpozijum "Kontrastivnih jezičkih istraživanja", Zbornik radova* , 199–207.
Cuyckens, H. (1993). The Dutch spatial preposition „in“: A cognitive-semantic analysis. *Zellinsky-Wibbelt* , 27-71.
Eisenhardt, K. M. (2007). Theory building from cases: Opportunities and challenges. *Academy of Management Journal, 50 (1)* , 25-32.
Evans, V. (2007). *A Glossary of Cognitive Linguistics.* Edinburgh : Edinburgh University Press.
Evans, V., & Tyler, A. (2003). *The Semantics of English Prepositions. Spatial Scenes, Embodied Meaning and Cognition.* Cambridge: Cambridge University Press.
Fauconnier, G. (1997). *Mappings in Thought and Language.* Cambridge: Cambridge University Press.
Fillmore, C. (1982). Frame semantics. (t. L. Korea, Ed.) *Linguistics in the morning calm* , 111-137.

Fillmore, C. (1983). How to know wheather you are coming or going. (G. Rauh, Ed.) *Essays on deixis* , 219–227.
Fillmore, C. (1971). How to know whether you’re coming or going. *Linguistik, Athen.aum* , 369-379.
Hill, C. (1975). Variation in the use of ‘front’ and ‘back’ in bilingual speakers. *Proceedings of the First Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society* , 196-206.
Hottenroth, P.-M. (1993). Prepositions and Object Concepts: A Contribution to Cognitive Semantics. *L.A.U.D., Series A, Paper No. 307.; Zelinsky-Wibbelt* , 179-219.
Ivić, M. (2001). *Pravci u lingvistici 2* (deveto izdanje dopunjeno poglavljem „Lingvistika u devedesetim godinama“ ed.). Beograd: Biblioteka XX vek; Čigoja štampa.
Jackendoff, R. (1983). *Semantics and Cognition.* Cambridge, Massachusetts: MIT Press.
Jackendoff, R. (1997). The Architecture of the Linguistic-Spatial Interface. (P. Bloom, M. A. Peterson, L. Nadel, & M. F. Garrett, Eds.) *Language and Space* , 1–30.
Janda, L. A., & Lyashevskaya, O. (2011). Prefix variation as a challenge to Russian aspectual pairs: Are завязнуть and увязнуть ‘get stuck’ the same or different? *Russian linguistics V. 35. № 2* , 147-167.
Janda, L. A., & Lyashevskaya, O. (2013). Semantic profiles of five Russian prefixes: po-, s- za-, na- pro-. *Journal of Slavic linguistics, Vol. 21. No. 2.* , 211-258.
Janda, L. A., Endresen, A., Kuznetsova, J., Lyashevska, O., Makarova, A., Nesset, T., et al. (2013). *Why Russian aspectual prefixes aren’t empty: Prefixes as verb classifiers.* Bloomington: Slavica Publishers.
Kracht, M. (2002). On the semantics of locatives. *Linguistics and Philosophy 25* , 157-232.
Lakoff, G. (1987). *Women, fire and dangerous things. What categories reveal about mind.* Chicago: University of Chicago Press.
Langacker, R. W. (1988). A usage-based model. (B.Rudzka-Ostyn, Ed.) *Topics in Cognitive Linguistics* , 127-161.
Langacker, R. W. (1988). A view of linguistic semantics. (B.Rudzka-Ostyn, Ed.) *Topics in Cognitive Linguistics* , 49-90.
Langacker, R. W. (2008). *Cognitive Grammar, a basic introduction.* Oxford: Oxford University Press.
Langacker, R. W. (2002). *Concept, Image and Symbol: the cognitive basis of grammar.* Berlin - New York: Mouton de Gruyter.
Langacker, R. W. (2013). *Essentials of Cognitive Grammar.* Oxford: Oxford University Press.
Langacker, R. W. (1987). *Foundations of cognitive grammar.* Stanford: Stanford University Press.
Langacker, R. W. (2000). *Grammar and conteptualization (Cognitive Linguistics Research).* Berlin - New York: Mouton de Gruyter.
Langacker, R. W. (2009). *Investigations in Cognitive Grammar.* Berlin - New York: Mouton de Gruyter.
Majid, A., Bowerman, M., Kita, S., Haun, D. B., & Levinson, S. C. (2004). Can language restructure cognition? The case for space. *TRENDS in Cognitive Sciences 8/3* , 108–114.
Miller, G., & Johnson-Laird, P. (1976). *Language and Perception.* Cambidge, Massachusetts: The Belknap Press of Harward University Press.

Mitrinović, V. (1990). *Poljski glagolski prefiks prze- i njegovi srpskohrvatsi ekvivalenti pre- i pro-*. Beograd: Naučna knjiga.
Piper, P. (2001). *Jezik i prostor.* Beograd: Biblioteka XX vek.
Piper, P. (1988). Language in space and space in language. (M. Radovanovic, Ed.) *Yugoslav General Linguistics* , 241-263.
Piper, P. (1984). O psiholingvističkim osnovama opozicije unutra/spolja kao mogućeg konstitutivnog faktora sistema semantičkih kategorija. *Godišnjak Saveza društava za primenjenu lingvistiku Jugoslavije 7-8* , 283-291.
Rasulić, K. (2004). *Jezik i prostorno iskustvo: konceptualizacija vertikalne dimenzije u engleskom i srpskohrvatskom jeziku.* Beograd: Filološki fakultet.
Skiba, A., & Skiba, R. (2011). O nekim semantičkim razlikama između poljskih prostornih predloga pod/nad i srpskih predloga pod/nad i ispod/iznad. *Filološki pregled XXXVIII 2* , 175-194.
Talmy, L. (1983). How language structures space. (J. A. Pick H.L., Ed.) *Spatial orientation: Theory, research, and application* , 177-254.

Talmy, L. (2003). The representation of Spatial Structure in Spoken and Signed Language. (K. Emmorey, Ed.) *Perspectives on Classifier Constructions in Sign Language*, 169-195.
Talmy, L. (2000). *Towards a Cognitive Semantics.* Cambrdge: MIT Press.
Turner, M., & Fauconnier, G. (1995). Conceptual integration and formal expression. *Journal of Metaphor and Symbolic Activity, Vol. 10, No. 3* , 133-187.
Wierzbicka, A. (1992). *Semantics, Culture, and Cognition. Universal Human Concepts in Culture-Specific Configurations.* Oxford: Oxford University Press.
Zwarts, J. (2008). Aspect of a typology of direction. (S. Rothstein, Ed.) *Theoretical and Crosslinguistic Approacheas to the Semantics of Aspects* , 79-106.

4. Предмет, циљеви истраживања, хипотезе и очекивани резултати:

Одређујући предмет свог будућег дисертационог истраживања, Сања Коларевић полази од чињенице да су лингвистичка и антрополошка и истраживања показала знатан утицај природног животног окружења на језик. То се посебно видљиво испољава у заступљености и структурираности категорије простора у природним језицима. Просторна значења се изражавају јединицама различитих језичких подсистема: предлозима, прилозима, придевима, именицама, глаголима. Просторни односи реализују се како на синтаксичком нивоу, тако и на морфолошком и творбеном. Предмет предложеног дисертационог истраживања био би сегмент семантичке категорије простора у слици света која је вербализована и граматикализована у савременом руском и српском књижевном језику. Сегмент који би био истражен јесте подсистем просторних префикса у два наведена језика. Пошто је реч о језицима која припадају словенској језичкој породици претпоставља се да ће међујезичка подударност у датој области бити већа него што би био случај у неким другим мање сродним језицима.

Сања Коларевић у пријави наводи да би основни циљ рада био контрастивни опис подсистема просторних префикса, као и анализа и објашњење принципа на којима је тај подсистем организован и начина на који његове јединице функционишу. Циљ рада је тиме јасно формулисан у смеру у којем дато истраживање може дати релевантне резултате. У вези с тим у пријави је умесно наглашено да би у дисертацији такође били размотрени релевантни парадигматски и синтагматски односи између тог подсистема и других, сродних подсистема јединица којима се изражавају значења места и правца у руском и српском језику.

Анализа материјала треба да пружи увид у језичке подсистеме префикса са просторним значењем у руском и у српском језику кроз опис наведених подсистема и увид у принципе организовања и начин функционисања тих подсистема. Приликом анализе биће неопходно размотрити парадигматске и синтагматске односе између подсистема префикса са просторним значењем и других сродних подсистема којима се изражавају место и правац због чињенице да се подсистеми са просторним значењем често преплићу.

Основни задатак биће идентификација префикса са: а) примарним просторним значењем, б) секундарним просторним значењем, в) значењем локативности, г) значењем кретања. Поред њихове идентификације, префикси ће бити систематизовани према већ установљеној структури концептуалног апарата теорије семантичких локализација. Подсистем ће бити посматран кроз оријентациони и кинетички аспект. Та два аспекта чинила би окосницу рада, на основу чега би ће се разврставати и анализирати грађа. Пошто ће преовлађивати глаголи промене места у простору, у оквиру кинетичког дела биће речи о глаголима кретања у савременом руском језику, укључујући не само глаголе организоване у парове усмереног и неусмереног кретања, него и глаголе кретања у ширем значењу (*извући, прескочити, проклизати* и сл.).

Предложено дисертационо испитивање префиксалних изведеница с просторним значењем у савременом руском књижевном језику у поређењу са српским, обављено на валидном и репрезентативном корпусу, требало би да резултира исцрпним, прецизним и добро документованим увидом у те језичке подсистеме у савременом руском и у савременом српском књижевном језику. Тим главним очекиваним резултатом били би обухваћени и други, ужи резултати тако замишљене дисертације, који би могли бити корисни за будућа шира лексиколошка, лексикографска и граматичка проучавања словенских језика.

Основне хипотезе у дисертационом истраживању *Систем глаголских префикса са просторним значењем у руском језику у поређењу са српским* добро су формулисане и представљају солидну основу за истраживање које у оквиру рада на дисертацији која се пријављује треба обавити. Те хипотезе су да је подсистем префикса са просторним значењем организован у виду хијерархизованих семантичких опозиција, и привативних и еквиполентних, са опозицијом „интралокализованост“ / „екстралокализованост“ као базичном; да већина јединица у том систему означава просторни оријентир у денотираној ситуацији просторне локализације, док су локализатор и објекат локализације означени неким другим деловима реченице; да постоји висок степен сличности не само између просторних префикса у руском и у српском језику него и између тих префикса, с једне стране, и просторних предлога, придева и прилога, с друге стране, у оба језика, што ће

захтевати поред контрастивних и мултилатерална поређења у сваком језику понаособ. Све те хипотезе могуће је и теоријски и емпиријски проверити и оснажити да би се дошло до научно вредних закључака.

Може се са доста основа очекивати да би дисертационо истраживање *Систем глаголских префикса са просторним значењем у руском језику у поређењу са српским* дало резултате који би били релевантни како за науку о руском језику и науку о српском језику, узете понаособ, тако и за контрастивно проучавање словенских језика, за испитивање природе односа у лексичким подсистемима, за лексикографски опис префикса са просторним значењем, као и за проучавање њихових синтаксичких функција.

5. План рада и методи истраживања:

Планира се да у првом делу дисертације буду изложене теоријске основе и методи истраживања. Посебна пажња била би посвећена теорији семантичких локализација (биће представљени и одређени појмови: објекат локализације, локализатор, оријентир, локативност, перлативност, адлативност, аблативност, вертикална локализованост, хоризонтална локализованост, фронтална и латерална локализованост, централна и периферна локализованост, проксимална и дистална локализованост и др.). Сваки од тих термина биће дефинисан и пропраћен примерима који допуњује дефиницију. У том делу дисертације били би размотрени и радови у којима су заступљени други приступи проучавању просторних значења и средстава њиховог изражавања.

Подела рада на теоријски део и основни део, посвећем констрастивном опису префикса са просторним значењем одредиће употребу и избор метода и методолошких поступака. Теоријско-методолошку основу истраживања чинила би поменута теорија семантичких локализација, која је у славистици излагана, развијана и примењивана на више проблемских области у оквиру проучавања семантичке категорије простора и метафоризације просторних критеријума у другим семантичким сферама. Намера Сање Коларевић јесте да у дисертацији *Систем глаголских префикса са просторним значењем у руском језику у поређењу са српским* ту теорију примени на дати језички подсистем, што би представљало још једну проверу њених експланаторних могућности, али и прилику да се она модификује и даље развија у складу са теоријом и методологијом савремених проблемски сличних лингвистичких истраживања.

Сања Коларевић би у дисертацији *Систем глаголских префикса са просторним значењем у руском језику у поређењу са српским* морала применити и неке друге методолошке поступке, посебно оне који су у вези с контрастирањем језика.

Емпиријску основу њених истраживања представљала би грађа из основних функционалних стилова руског и српског језика, која би била преузета из постојећих електронских и других извора, а знатним делом грађа би била ексцерпирана и из примарних извора, углавном из новије руске и српске књижевности и текстова из других функционалних стилова.

Други део рада представљао би централи део дисертације и део у којем ће бити систематизована ексцерпирана грађа, а затим ће бити извршена анализа примера и, на крају сваке главе у оквиру које је обрађен одређени префикс, биће

изведени закључци, где ће конфронтативно бити приказано стање у руском и у српском језику.

Основни део те главе биће усмерен на опис подсистема просторних односа, где ће се говорити о специфичностима подсистема. Затим ће приказани систем и његове специфичности бити систематизоване. На основу ексцерпираних примера биће упоређена два подсистема за изражавање просторних односа у савременом руском и у савременом српском језику. Корпус ће садржати примере из електронских корпуса дата два језика, а биће додатно допуњен грађом из књижевних дела, стручних публикација, дневне и периодичне штампе. Што се тиче књижевних дела, поред оригинала биће коришћени њихови преводи како би се на основу тога могла прецизније упоредити два подсистема средстава за обележавање просторних односа. На тај начин, коришћењем преводне литературе, смањила би се могућност да се у поступку превођења изолованих примера нехотице пренесу одлике елемената једног језичког система у други.

Анализирани просторни префикси припадају творбеним структурама, пре свега, глагола, а затим ће бити дат осврт на глаголске именице, с тим што ће главна пажња бити усмерена на префиксални систем глагола. Префиксе ће се, прво, идентификовати и систематизовати према примарном просторном значењу, секундарном просторном значењу, значењу локативности, означавању кретања. Очекује се да ће се у оквиру значења једног префикса појавити два или чак више просторних значења, што ће се засебно анализирати.

Једна глава биће посвећена префиксалним именицама насталим од глагола који означавају промену места у простору. У тој глави био би дат само кратак осврт на проблематику овог питања, која би у каснијим истраживањима могла бити проширена. У центру пажње биће систем глаголских префикса са просторним значењем, односно глаголи кретања у ширем смислу.

Оријентациони и кинетички аспект представљају основне параметре према којима ће се грађа систематизовати и анализирати. Када је оријентациони аспект у питању, у раду ће посебна пажња усредсредити на: (1) објекат локализације као ентитет који се просторно одређује, (2) локализатор као референтни ентитет у односу на који се одређује објекат локализације и (3) оријентир као спецификатор однос између објекта локализације и локализатора. Када је у питању кинетички аспект просторног односа биће размотрени начини изражавања аблативности, адлативности и перлативности као и значење локативности (одсуства обележја усмереног кретања).

Грађа ће бити систематизована према одређености оријентира у односу на локализатор. Поред тога, биће размотране стилске вредности префикса, биће указано на њихову фреквентност у анализираним језицима, разматраће се њихов метафорички потенцијал, а такође ће бити указано на њихов асоцијативни ниво. Метафорички потенцијал префикса био би такође узет у обзир, али без исцрпне анализе јер је то предмет који тражи засебно истраживање.

У посебном одељку биће представљен синтагматски аспект функционисања префикса са просторним значењем. Биће дат преглед преносних значења префикса који, пре свега, зависе од самог значења лексеме и њеног корена.

Једна глава би била посвећена аспектолошкој анализи префикса са просторним значењем у општим цртама јер се не сме занемарити улога префиксације у функционисању глаголског вида.

У закључцима би се резимирали резултати истраживања и указало на могуће правце даљег истраживања.

У прилогу би био дат регистар обрађених просторних префикса у руском и српском језику.

Таква структура дисертације је сасвим прихватљива и пружа добре могућности да се резултати истраживања презентују научној јавности на јасан, прегледан, конзистентан и убедљив начин.

VII. ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Сања Коларевић подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је проф. др Предраг Пипер подобан за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнесеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Сање Коларевић и предложене теме докторске дисертације: *Систем глаголских префикса са просторним значењем у руском језику у поређењу са српским*, а да се за ментора именује др Предраг Пипер, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, у пензији.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Др Предраг Пипер, редовни професор

Др Биљана Марић, доцент

Др Марина Николић, ванредни професор

Београд, 10. јуна 2019.